

STORTINGET

Innst. 423 S

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra helse- og omsorgskomiteen

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om strategi og beredskap for videre håndtering av covid-19-pandemien

---

Til Stortinget

Bakgrunn

Helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol holdt en redegjørelse om regjeringens strategi og beredskap for videre håndtering av covid-19-pandemien i Stortinget 5. april 2022. Stortinget vedtok å sende redegjørelsen til helse- og omsorgskomiteen for videre behandling.

Bakgrunnen for redegjørelsen var at regjeringen 12. februar 2022 avviklet de fleste smitteverntiltakene, og la opp til en overgang med færre tiltak og regler, og større personlig ansvar. Statsråden sa blant annet følgende i redegjørelsen:

«Det at vi nå ser nedgang i smittespredning, betyr at vi er over i en ny fase. Nå skal vi lære oss å leve med koronaviruset i samfunnet. Vi ønsker å normalisere hvordan vi forholder oss til viruset, og regjeringens strategi er nettopp en slik leve-med-strategi.

(...)

Det overordnede målet for strategien er å ivareta liv og helse samtidig som samfunnet holdes åpent og økonomien kan fungere så normalt som mulig.

Regjeringen mener at den videre håndteringen av pandemien skal bygge på følgende grunnleggende prinsipper:

- Samfunnet og økonomien skal fungere mest mulig normalt.
- Befolkningsimmuniteten skal opprettholdes.
- Sykdomsbyrden skal holdes lav.
- Sårbare grupper skal beskyttes.

- Barn og unge skal prioriteres.
- Samfunnet skal være beredt på en forverret situasjon.
- Håndteringen skal være kunnskapsbasert.
- Håndteringen skal være målrettet og samordnet.
- Grunnlaget for håndteringen skal være åpent.
- Norge skal bidra i det globale arbeidet.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tove Elise Madland, Cecilie Myrseth, Even A. Røed og Truls Vasvik, fra Høyre, Sandra Bruflot, Erlend Svardal Bøe og lederen Tone Wilhelmsen Trøen, fra Senterpartiet, Lisa Marie Ness Klungland og Hans Inge Myrvold, fra Fremskrittspartiet, Bård Hoksrud og Morten Wold, fra Sosialistisk Venstreparti, Marian Hussein, fra Rødt, Seher Aydar, fra Kristelig Folkeparti, Olaug Vervik Bollestad, og fra Pasientfokus, Irene Ojala, viser til at helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol 5. april 2022 holdt en redegjørelse i Stortinget om strategi og beredskap for videre håndtering av koronapandemien. Etter redegjørelsen ble det vedtatt at redegjørelsen sendes helse- og omsorgskomiteen til behandling. Komiteen registrerer at det er mottatt 22 skriftlige innspill i saken.

Komiteen viser til at de fleste smitteverntiltakene ble avviklet 12. februar 2022, og at det ble lagt opp til en strategi med færre tiltak og regler og mer personlig ansvar. Etter dette gikk samfunnet inn i periode med høy smittespredning, der få ble alvorlig syke, og komiteen støtter statsrådets syn i at dette har sammenheng med blant annet god beskyttelse gjennom vaksinasjon.

Komiteen viser til at vi etter flere år med tiltak nå har utviklet overvåkings- og kunnskapssystemer. Samtidig trenger vi mer kunnskap om effekten av tiltak, og hvordan dette påvirker befolkningen. Komiteen merker seg at statsråden vil ha beredskap for å forsterke kunnskapsinnhenting og overvåkning, samt vurdering og rådgivning dersom situasjonen endrer seg.

Komiteen støtter statsråden i at en offensiv vaksinestrategi er det viktigste virkemiddelet vi har. Komiteen registrerer at på det tidspunktet redegjørelsen ble holdt, var 90,6 pst. av befolkningen fra 18 år og oppover vaksinert med to doser. Videre merker komiteen seg at regjeringen fortløpende vil vurdere behovet for oppfriskningsdoser, og støtter at kommunene skal ha planer for vaksinasjon som sikrer at deler eller hele befolkningen på kort varsel kan vaksineres igjen.

Komiteen merker seg at regjeringen arbeider med sikte på at løsningen med koronasertifikat skal beholdes som beredskap, og beholdes for å imøtekomme befolkningens behov ved reiser.

Komiteen støtter regjeringens vurdering i at vi nå er over i en ny fase, der vi skal lære oss å leve med viruset. Videre har komiteen merket seg de fire scenarioene for beredskap som er bakteppet for den videre strategien for regjeringens håndtering og planlegging.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, mener regjeringens beslutning om å søke deltakelse i EUs styrkede helseberedskap på så like vilkår som EUs medlemsland som mulig, er basert på erfaringene med vaksinesamarbeid, og en styrke for Norges videre beredskap, og flertallet støtter dette.

Medlemene i komiteen fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet syner til helse- og omsorgsministerens munnlege utgreiing til Stortinget den 5. april 2022. Utgreiinga gjev oss verdifull informasjon om korleis forstå situasjonen av pandemiens utvikling, og ikkje minst korleis staten førebur og sikrar helseberedskapen i heile landet. Dette kjem tydeleg fram i regjeringa sin strategi- og beredskapsplan av same dato.

Desse medlemene syner til at regjeringa den 12. februar 2022 avvikla dei fleste smitteverntiltaka, som var heimla gjennom regjeringa si kontinuerlege handtering av pandemien.

Desse medlemene vil understøtte helse- og omsorgsministerens vurdering knytt til at pandemien er og har vore uføreseieleg og brått kan gje nye utfordringar:

«Men pandemien er på ingen måte over. Det er stor usikkerhet om smitteutviklingen, hvilke virusvarianter vi kan møte, og når en ny variant kan oppstå. Derfor er det fortsatt behov for god overvåking og beredskap, slik

at en uheldig utvikling kan oppdages, vurderes og håndteres tidlig. En ny virusvariant med høy sykdomsalvorlighet kan igjen gi grunnlag for strenge tiltak.»

Desse medlemene syner til den skriftlege strategien, som peiker på fire ulike scenario for smitteutviklinga. Desse medlemene opplever at det grunnleggjande i all vidare handtering, handlar om vedvarande overvaking og kunnskapsutvikling.

Desse medlemene syner vidare til at beredskap og planlegging av dette er avgjerande for moglege smitteverntiltak i alle deler av samfunnet. Regjeringa omtaler aktuell beredskapsplanlegging under kapittel 7 til strategien. Desse medlemene legg særleg vekt på at alle landets kommunar skal bygge og sikre lokale beredskapslagre og forsyningsplaner for smittevernuttstyr. Dette vil underbygge og potensielt sikra nasjonale produksjonsmiljø av slikt utstyr.

Desse medlemene syner òg til regjeringa si utnemning av Totalberedskapskommisjonen, og den grunnleggjande og tydelege politiske retninga som regjeringa har knytt til å ivareta alle deler av samfunnet ved helsekriser.

Desse medlemene vil òg vise til Koronakommisjonen sin sluttrapport, NOU 2022:5, som vart lagd fram i etterkant av denne utgreiing for Stortinget. Regjeringa har òg sett ned eit utval for å kartlegge perioden fram til 12. februar 2022. Dette kunnskapsgrunnlaget vil gje naudsynt oversikt for vidare planlegging.

Desse medlemene vil særleg trekke fram Koronakommisjonen sine funn rundt intensivkapasitet i den samla helsetenesta. Det vert slått fast at sjukehusa og departementet ikkje var godt nok skodd for ein pandemi, og at det ikkje vart gjort nok på eit tidlegare tidspunkt i pandemien for å betre intensivkapasiteten. Desse medlemene syner til at regjeringa sin politikk gjennom Hurdalserklæringa er samanfallande med dei anbefalingar som kjem frå Koronakommisjonen:

«Øke intensivkapasiteten og gjennomgå finansiering av beredskapsfunksjoner i sykehusene.»

Desse medlemene vil framheve at dette er ein styrke som syner at regjeringa har ein tydeleg strategi og retning for sitt arbeid.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener koronapandemien har vist oss at det er nødvendig å ha gode systemer for beredskap og kontinuerlig overvåking av situasjonen. Det er derfor viktig med en strategi som tar høyde for at det igjen kan oppstå en stor usikkerhet om smitteutviklingen og hvilke virusvarianter vi kan møte. En uheldig og krevende utvikling må oppdages og håndteres tidligst mulig.

Disse medlemmer støtter at det overordnede målet for strategien er å ivareta liv og helse, samtidig

som samfunnet holdes åpent og økonomien kan fungere så normalt som mulig. Disse medlemmer gir også støtte til de grunnleggende prinsippene regjeringen mener den videre håndteringen av pandemien skal bygge på.

Disse medlemmer har merket seg at strategien har fire scenarioer for beredskap fram til juni 2023, og vil minne om viktigheten av god og åpen informasjon, og rask evne til å ta beslutninger dersom smittesituasjonen skulle forverre seg igjen. Disse medlemmer minner om den krevende smitteutviklingen høsten 2021, da delta-viruset medførte raskt økende antall alvorlig syke pasienter innlagt på våre sykehus. Dette viser at det er viktig å balansere teoretiske scenarioer med rask evne til handling dersom pandemiens utvikling krever det. Disse medlemmer minner om at det ble et sterkt påtrykk fra mange kommuner og statsforvaltere om at regjeringen burde innført enkelte mindre inngrepene nasjonale tiltak tidligere, som kunne bidratt til å holde smitten nede. Disse medlemmer viser til at da omikron-varianten kom til Norge, reagerte regjeringen raskt på den endrede situasjonen og innførte strenge nasjonale tiltak. Disse medlemmer ga støtte til regjeringens tiltak, og understreket samtidig at de økonomiske tiltakene for næringsliv og andre som rammes av tiltakene, må stå i forhold til de ulemper tiltakene medfører. Disse medlemmer etterlyste at strategien som her behandles, burde kommet på et tidligere tidspunkt, for eksempel i slutten av februar, da de aller fleste økonomiske tiltakene opphørte.

Disse medlemmer viser til at Koronakommisjonens nylige rapport ikke har evaluert myndighetenes håndtering av pandemien etter at regjeringen Støre overtok ansvaret, og disse medlemmer imøteser dette arbeidet. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av at myndighetenes håndtering av pandemien og konsekvensene for den enkelte, evalueres gjennom hele pandemien. Disse medlemmer viser til NOU 2022:5 Myndighetenes håndtering av koronapandemien – del 2, som konkluderer med at myndighetenes håndtering av pandemien samlet sett har vært vellykket, og at resultatene i Norge er svært gode sammenlignet med andre land. Norge er blant landene i Europa som har hatt lavest dødelighet, lavest tiltaksbyrde og minst reduksjon i økonomisk aktivitet. Disse medlemmer viser til at kommisjonen særlig trakk frem behovet for å se nærmere på kommunelegenes ansvars- og arbeidsområde og den samlede intensivkapasiteten ved norske sykehus. Disse medlemmer mener dette er viktige læringspunkter for å sikre bedre beredskap ved fremtidige helsekriser.

Disse medlemmer understreker at det er viktig å verne om barn og unges mulighet til å leve så normalt som mulig, også i en pandemi, og at samfunnet må ha særskilt årvåkenhet rundt at tilbud til barn og unge i

størst mulig grad holdes åpne. Disse medlemmer merker seg at ifølge Helsedirektoratet viser kartlegginger at både helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom var mindre tilgjengelige under pandemien i 2020 og 2021 enn i normalsituasjonen, med begrunnelse i at personellet var omdisponert til smittevernarbeid. Dette gjelder både jordmødre og helsesykepleiere. En rapport fra SSB viser blant annet at tre av fire kommuner omdisponerte helsesykepleiere som følge av korona.

Disse medlemmer viser videre til funnene i Ungdata 2021, som understreker at pandemien har vært krevende for veldig mange ungdommer, med blant annet sterk reduksjon av organisert fritidstilbud og begrensninger i kontakt med venner. Rapporten trekker frem at det er en del flere jenter enn gutter, og flere eldre tenåringer enn yngre tenåringer, som har hatt negative opplevelser under pandemitiden. Disse medlemmer merker seg at til tross for dette viser rapporten at det har vært relativt små endringer i livskvalitet og psykiske helseplager, selv om det er en svak negativ utvikling. Disse medlemmer mener det er viktig å følge dette tett opp videre, og være observant i den videre pandemihåndteringen på de negative virkningene strenge tiltak har overfor unge.

Disse medlemmer viser til NOU 2022:5 Myndighetenes håndtering av koronapandemien – del 2, hvor et av læringspunktene er at myndighetene bør følge situasjonen til sårbare grupper tett og ha lav terskel for å sette inn kompenserende tiltak. Tiltak bør være langsiktige og målrettede, spesielt mot utsatte bomiljøer som har opplevd mye smitte over tid.

Disse medlemmer viser til at vaksiner er det viktigste tiltaket for å beskytte befolkningen mot covid-19-viruset. Disse medlemmer viser til NOU 2022:5 Myndighetenes håndtering av koronapandemien – del 2, som konkluderer med at myndighetene lyktes med å skaffe vaksiner til befolkningen. Gjennom kreativitet og handlekraft lyktes myndighetene meget godt i arbeidet med å skaffe vaksiner til befolkningen. Utvalget peker også på at strategien med å knytte seg til EUs innkjøp var den beste Norge kunne valgt. Disse medlemmer minner om at EU-kommisjonen inkluderte Norge i sin vaksinestrategi i juni 2021 på grunn av EØS-avtalen. Det var også EØS-avtalen som gjorde at Norge ble unntatt fra EUs restriksjoner på eksport av smittevernutstyr. Disse medlemmer viser til Hurdalsplattformen, hvor det står at regjeringen skal:

«Gjennomføre en utredning for å vurdere erfaringene fra EØS-samarbeidet de siste 10 år. I den forbindelse skal det blant annet utredes erfaringene nærstående land utenfor EU har med alternative avtaler med EU.»

Disse medlemmer mener det er feil prioritering å utrede hvordan Norge skal bryte bånd i stedet for å styrke samarbeidet med EU. Disse medlemmer

peker på at utvalget trekker frem at Norge er sårbart og avhengig av internasjonale allianser på helseområdet, og at deres anbefaling for å bøte på denne sårbarheten er at Norge knytter seg tett til EUS forsterkede helsesamarbeid.

Disse medlemmer viser også til viktigheten av hovedrapporten fra Holden-IV-utvalget, som så på de samfunnsøkonomiske vurderingene av smitteverntiltak. Disse medlemmer har merket seg Holden-utvalgets hovedbudskap om at pandemien har rammet skjævt, og at tiltakene har vært en stor belastning for befolkningen. Disse medlemmer mener det er av helt avgjørende betydning at alle evalueringsrapporter etter koronapandemien går grundig igjennom, og at regjeringen legger frem en samlet melding for Stortinget. Bare ved å lære av det som har skjedd, kan vi som nasjon være bedre beredt ved neste helsekrise.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet merker seg redegjørelsen og tar den til etterretning.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt merker seg at statsråden i sin redegjørelse legger til grunn en overgang til færre tiltak og regler. Det mener disse medlemmer er en klok tilnærming. Disse medlemmer støtter i all hovedsak prinsippene som legges til grunn, og vil understreke at det er vesentlig at disse blir fulgt opp i den videre håndteringen, og ved eventuelle nye utbrudd.

Disse medlemmer merker seg at strategien som ble lagt fram samme dag som redegjørelsen, har mange overordnede mål som det er enkelt å si seg enig i, men at den i liten grad operasjonaliserer hvordan disse målene skal oppnås, eller tydeliggjør hvor de følges opp. Det mener disse medlemmer er uheldig, og etter spør en plan for hvordan målene skal oppnås. Disse medlemmer forventer at regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett for 2023 gjør nødvendige grep for at målene om beredskap i helsetjenesten kan nås.

Disse medlemmer viser til at når det i strategien vises til at sårbare grupper skal beskyttes, og at barn og unge skal prioriteres, så er dette viktige prioriteringer. I Koronakommisjonens rapport del 2, vises det til at «Smitteverntiltakene har rammet barn og unge hardt», men også at «Pandemien har forsterket sosiale og økonomiske ulikheter i befolkningen». Ved innføring av eventuelt nye tiltak forutsetter disse medlemmer at regjeringen prioriterer tydelig for å sikre at denne skjevfordelingen ikke gjentar seg. Disse medlemmer viser videre til at for noen vil effekten av tiltaksbyrden være også etter at samfunnet er gjenåpnet, noe som krever kompensierende tiltak og vilje til prioritering. På helsefeltet betyr dette blant annet å sikre en psykisk helsetjeneste for barn som svarer til behovet.

Disse medlemmer viser videre til at helse- og omsorgsministeren peker på at samfunnet skal være beredt på en forverret situasjon, og at det skal være tilstrekkelig beredskap og kapasitet i de ulike sektorene. Disse medlemmer mener dette er kloke mål, men er bekymret for om helseberedskapen oppskaleres i nødvendig grad. Allerede før koronapandemien var det kjent at intensivkapasiteten var for svak, kommunehelsetjenesten var sprengt og at det generelt var mangel på helsepersonell. Dette gjorde oss mer sårbare under pandemien og førte til en forlengelse av tiltak. Disse medlemmer mener et mål om tilstrekkelig beredskap må følges opp ved at helsetjenesten styrkes. Dette forutsetter at det tilføres nok ressurser, men også at helsevesenet har gode planer for å rekruttere og beholde ansatte. Nok hele og faste stillinger i det offentlige er en forutsetning for en styrket helsetjeneste.

Disse medlemmer merker seg at statsråden anerkjenner at pandemien er global, og at hun fremhever at Norge skal bidra i det globale arbeidet. Disse medlemmer mener dette er en grunnleggende forståelse av en pandemi. Et fornuftig sted å starte ville være å gi et midlertidig unntak fra patentbestemmelsene i TRIPS-avtalen for å bekjempe covid-19, og disse medlemmer viser til Innst. 158 S (2020–2021), der Sosialistisk Venstreparti foreslo dette i Stortinget, men at forslaget ble stemt ned av samtlige partier, med unntak av Rødt og Miljøpartiet De Grønne.

Disse medlemmer viser til at regjeringen understreker at håndteringen videre skal være basert på åpenhet. Det støtter disse medlemmer, men vil samtidig understreke at åpenhet om kunnskapsgrunnlaget ikke kan erstatte behovet for demokratisk forankring. Som helse- og omsorgsministeren selv påpeker, så er ikke situasjonen lenger akutt, men tvert imot i en fase der vi skal lære oss å leve med viruset. Det gjør at det er på høy tid at det planlagte arbeidet med revidering av smittevernloven starter. Disse medlemmer viser til Innst. 56 S (2020–2021) om representantforslag om begrensning av regjeringens fullmakter i smittevernloven, der Sosialistisk Venstreparti fremmet en rekke forslag for å sikre en bedre demokratisk forankring av smitteverntiltak. Disse medlemmer mener det er nødvendig med en smittevernlov som gjør at tiltak kan iverksettes raskt ved behov, men også at ved tiltak som skal vare over tid, at disse ikke gis som unntak, men gjennom vedtak i Stortinget. Disse medlemmer viser til at det i behandling av saken ble fattet følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen foreta en helhetlig revisjon av smittevernloven etter at koronakommisjonen har levert sin rapport.»

Disse medlemmer merker seg at Koronakommisjonen siden vedtaket ble fattet, har fremmet to rap-

porter, og det er blitt konkludert med at vi nå er over i en annen fase av pandemien. Selv om det er oppnevnt et nytt utvalg som skal evaluere myndighetenes håndtering av covid-19-pandemien samlet sett, mener disse medlemmer at det er på høy tid at oppfølgingen av Stortingets vedtak om en revisjon av smittevernloven settes i gang.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Pasientfokus mener at internasjonalt samarbeid er nødvendig, også i krisetider. Disse medlemmer synes likevel at det er vanskelig å gi støtte til at Norge skal delta i «EUs styrkede helseberedskap på så like vilkår som EUs medlemsland som mulig» uten at det har vært grundig informert om eller behandlet. Det må sees i sammenheng med planene for å styrke helseberedskapen lokalt og nasjonalt. Det gjelder blant annet produksjon av legemidler og medisiner, og demokratisk forankring av krisehåndtering. Pandemien har både understreket at vi er avhengig av hverandre i verden og hvor viktig nasjonal beredskap er. Disse medlemmer mener at det trengs en gjennomgang av hva HERA vil bety, hvor myndigheten skal ligge under en krisesituasjon, og planene for styrking av helseberedskap i sammenheng med det, før en eventuell støtte eller avisning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Rødt viser til at Koronakommisjonens siste rapport slår fast at «Pandemien rammet skjevt». Rapporten avdekker at det var stor variasjon i hvordan skolene definerte begrepet «sårbare barn» og hva slags tilbud som ble gitt disse. Disse medlemmer etter spør en operasjonell definisjon av dette begrepet, og bedre verktøy til å fange opp hvilke barn som har særskilte behov.

Komiteens medlem fra Rødt mener det også bør klargjøres hvordan disse kan sikres et tilbud som ikke oppfattes som stigmatiserende. Dette medlem forventer at regjeringen inkluderer presisering av begrepet «sårbare barn», og foreslår konkrete tiltak for å ivareta disse i oppfølgingen av koronakommisjonens andre rapport.

Dette medlem peker på at sosioøkonomiske strukturer gjør at belastningen, både av sykdommen i seg selv og smittevernreglene, har rammet skjevt i befolkningen. Koronakommisjonens rapport peker på at mange som hadde sosiale, økonomiske og psykiske utfordringer fra før, har fått det verre. Det er arbeidsfolk og fellesskapet som tok de største kostnadene, mens dagligvarebaroner og hushaier tok ut gevinst. Det var en urettferdig håndtering som forsterket forskjellene, men den videre strategien bør være rettferdig.

Dette medlem viser også til at mennesker som bor på institusjon, har gjennomlevd radikale inngrep på sin personlige frihet, og at hjemmeboende mennesker med funksjonsnedsettelse og pleietrengende har blitt svært isolert og fått dårligere tilbud under pandemien. Dette medlem mener strategien for videre håndtering av covid-19-pandemien må inneholde tiltak som i større grad sikrer at det ikke er de svakeste gruppene i samfunnet som bærer den største byrden.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i strategien for videre håndtering av covid-19-pandemien gjøre vurderinger av om tiltakene treffer skjevt, og sikre at tiltakene ikke forsterker de økonomiske og sosiale forskjellene i samfunnet.»

Komiteens medlem fra Rødt peker på at FN tidlig ba landene om å inkludere beskyttelse av kvinner som en del av sine tiltak mot koronapandemien. Men det kom hverken ekstraveilgninger i krisepakker, tiltak eller tilstrekkelige midler til dette. Dette medlem viser til at Rødt tidligere har stilt forslag om å inkludere beskyttelse av kvinner i pandemihåndteringen, men fikk ikke flertall for det. Samtidig har gjenåpningen vært en tid preget av kvinnedrap, som har vært en tendens i forbindelse med gjenåpning i flere land. I 2021 opplevde flere land i Europa en økning i drap på kvinner i forbindelse med gjenåpningen. En norsk rapport basert på tall fra Trøndelag fant at i perioden mars 2020–desember 2020 økte antall anmeldelser av det som kalles partnervold, med over 50 pst. sammenlignet med tidligere. Forskere mener tallene er representative for hele landet. Beskyttelse av kvinner som utsettes for vold, må bli en del av strategien videre, før det blir for seint for flere. Dette medlem understreker at når hjemmet er utrygt, må samfunnet sørge for å gi trygghet. For hver dag som går uten handlekraft, står flere kvinner i fare for å bli mishandlet, og i verste fall drept.

Dette medlem fremmer derfor dette forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å inkludere voldsforebygging og beskyttelse av kvinner i de langsiktige gjenåpningsplanene etter pandemien.»

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at vold i nære relasjoner er alvorlig kriminalitet som i ytterste konsekvens tar liv. Det rammer familiene hardt og er et alvorlig samfunnsproblem. I august 2021 la regjeringen Solberg frem handlingsplanen «Frihet fra vold» om å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner. Handlingsplanen inneholder tiltak for å styrke innsatsen mot denne kriminaliteten ytterligere. Den siste

tiden har nyhetsbildet vært preget av flere saker hvor offeret antas å være drept av en i nær relasjon. Disse medlemmer viser til at Høyre har fremsatt et representantforslag om bedre forebygging og bekjempelse av partnerdrap (Dokument 8:128 S (2021–2022)), og at forslaget på det nåværende tidspunkt er til behandling i justiskomiteen.

Disse medlemmer viser til at det under regjeringen Solberg ble bevilget betydelige midler for å ivareta særlig sårbare grupper under pandemien. Dette arbeidet inkluderte blant annet å styrke hjelpetilbudet for personer som blir utsatt for vold og overgrep i nære relasjoner.

Komiteens medlem fra Pasientfokus viser til at statsrådets redegjørelse ga viktig informasjon om denne pandemiens utvikling, og om hvordan staten vil sikre helseberedskapen i hele landet i tiden som kommer. Dette medlem vil understreke behovet for økt beredskap, herunder økt helseberedskap, i Finnmark. Dette medlem peker på at det vil komme nye og andre pandemier i fremtiden. Det må det lages en beredskapsplan for, en beredskapsplan som ivaretar behandlingstilbud for befolkningen i for eksempel Alta og Kautokeino når stengte veier, stengte flyplasser og innstilte hurtigbåtanløp fører til at pasienter med alvorlige symptomer ikke kommer raskt nok til behandling. Som også statsråden har påpekt, er det lange avstander i Finnmark, og dårlig vær og stengte veier vil alltid være en utfordring for helseberedskapen i denne landsdelen.

Dette medlem vil spesielt peke på at befolkningen i Finnmark som har lang vei til lokalsykehuset, opplevde utrygghet under pandemien. Lokalsykehuset for Vest-Finnmark, Hammerfest, ble blant annet delvis stengt grunnet covid-19, og i to perioder hadde sykehuset begrenset tilbud. Dette medlem viser videre til at Klinikk Alta ikke har intensivkapasitet med tilbud om respirator, og heller ikke har et beredskaps-/kriseteam som kan sikre respiratortjenester i en pandemisituasjon. Dette medlem vil understreke behovet for tilgang på respirator og rask hjelp, også i tilfeller der pasientene ikke kommer seg til lokalsykehuset på grunn av dårlig vær eller fordi lokalsykehuset er stengt eller ute av funksjon. Behovet for helseberedskap er spesielt stort i situasjoner der trygg og rask transport av pasienter med

intensivbehov til lokalsykehus eller universitetssykehus ikke er mulig.

Dette medlem vil vise til at god beredskap handler om å gi befolkningen trygghet i hverdagen, også når vi i framtiden får nye pandemier. Det er statens ansvar å gi folk denne tryggheten. Stengte veier og koronapandemien viste at dagens beredskap ikke gir folk den tryggheten, og dette kan Stortinget etter dette medlems syn nå gjøre noe med ved å utvikle og forbedre beredskapen i Finnmark og i distriktene for øvrig. Økt beredskap i distriktene vil også minke presset som de øvrige sykehus, og ikke minst helsepersonell i Norge, har stått i de siste årene.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen i strategien for videre håndtering av covid-19-pandemien gjøre vurderinger av om tiltakene treffer skjevt, og sikre at tiltakene ikke forsterker de økonomiske og sosiale forskjellene i samfunnet.

Forslag fra Rødt:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen om å inkludere voldsforebygging og beskyttelse av kvinner i de langsiktige gjenåpningsplanene etter pandemien.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en enstemmig komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til redegjørelsen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Redegjørelse, nr. 14 (2021–2022) om strategi og beredskap for videre håndtering av covid-19-pandemien – vedlegges protokollen.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 24. mai 2022

Tone Wilhelmsen Trøen

leder

Olaug Vervik Bollestad

ordfører

